

# INNHOOLD



<b>FORORD FRA OPPDRAGSGIVEREN</b>	<b>8</b>
<b>REDAKTØRENS FORORD</b>	<b>10</b>
<b>KAPITTEL 1 – SYKEHUSET I TID OG ROM – FRA PERIFERI TIL SENTRUM</b>	<b>13</b>
Fra sykestue i enevoldsstatens periferi til markedsstyring i globaliseringens årtusen, 14   Fra et helsestell basert på fiskefangster til New Public Management, 16   Å skrive sykehushistorie, 18   Tilgang på kilder fra en dramatisk historie, 19   Kronologisk, men ikke for enhver pris, 20	
<b>DEL 1 – DET FØRSTE SYKEHUSETS VEKST OG FALL</b>	<b>23</b>
<b>KAPITTEL 2 – DET FØRSTE SYKEHUS I NORDLANDENE</b>	<b>27</b>
Erik Schytte – Nordlands prestelege, 28   Radesyken – den nye og skremmende epidemien, 30   «et Syge-Huus [...] i Rødøe Præstegjeld i Helgelands Fogderie», 32   Et nyskapende forslag til finansiering, 34   «den Veneriske Sygdom», 36   utryddet på 3 eller 4 år?, 36   «paa Bodøen i Salten midt i Amtet», 37   «Et Sygehuus for alle slags Syge», 42	
<b>KAPITTEL 3 – ET FRAFLYTTET SYKEHUS OG LEGEKUNSTEN I NORDLAND</b>	<b>45</b>
Mistrøstige tilstander, mirakuløse kurer og et sykehus i forfall, 45   Koppevaksine – rutinepreget og revolusjonerende, 47   Winters mirakuløse kurer for «den veneriske syke», 48   Erik Schytte: Ikke behov for flere leger enn Johan Winter i Nordland, 51   <b>RAMMESAK:</b> Distriktkirurg Winters kurer – fortidas sykdomsforståelser, 54   To distriktsleger i Nordland – men ingen i Salten, 56   «Den Nordlandske Medicinal Indretnings Sygehuus, her paa Bodøe har i de senere Aar staaet øde og ubenyttet», 58   Epilog: «ikke at optage Syge», 61   <b>RAMMESAK:</b> Fiskerisykehusene – ansvaret for fiskernes helse, 64	
<b>DEL 2 – BYENS TO NYE SYKEHUS</b>	<b>67</b>
<b>KAPITTEL 4 – SYKEHUSET I BYENS SENTRUM</b>	<b>71</b>
«Saavel Damp som Karbad kan erholdes»: Det nye sykehuset i Bodø, 72   «Bodø Sygehus, i dets nuværende Tilstand ...», 75   Søvik: Den bakteriologiske revolusjonens vugge i Nordland, 77   Bodø-legen Carlsen på Gravdal: En komplisert operasjon med dødelig utgang, 80   Smittefare eller ikke? F.O. Carlsens tvisyn og tragedie, 81   Veiene til profesjonell sykepleie, 84   Frivillige organisasjoner, 87   som basis for sykepleie, 87   Epilog: Et sykehus i en overgangs-tid – og planer om et nytt, 91   <b>RAMMESAK:</b> Vensmoen – tuberkulosens festning, 94	
<b>KAPITTEL 5 – GRANITTPALASSET VED RENSÅSEN – SYKEHUSET I KRIG</b>	<b>97</b>
«Alt for Bodø sykehus», 98   Granittpalasset i 1927 – fra rom til rom, 100   Et sykehus for framtida, 103   Sykehuset bombes: Brann og evakuering, 105   Nyordningens konsekvenser: Kommissarisk ledelse og motstandskamp, 108   Stensilmaskin, radio og krigsfanger på sykehusloftet, 109   Krigens hverdag på sykehuset, 113   Utbygging og spesialisering, 115	

<b>DEL 3 – VEKST OG SPESIALISERING INNENFOR TRANGE RAMMER</b>	<b>119</b>
<b>KAPITTEL 6 – PÅ INNSIDEN AV BODØ SYKEHUS</b>	<b>123</b>
Bodø sykehus 1945, 124   En rutinepreget institusjon, 126   Et strengt hierarkisk samfunn, 127   Søsterhjem, 131   <b>RAMMESAK:</b> NKS sykepleierskole Bodø, 134   Pleiepersonalets arbeidstid og betingelser, 137   Planer for utvikling av Bodø sykehus til sentralsykehus, 140   Mulig barneavdeling i Bodø med svensk hjelp?, 141   Gynekologi eneste nye spesialitet på 1950-tallet, 142   Nye spesialiteter i nevrologi og anestesi, 144   Lungeavdelingen, 146   Bodø sykehus brenner – mandag 12. februar 1968, 147   Dagen etter brannen, 150   Arbeid i provisorier, 150   Bodø sykehus utvikling 1945–1973: Stagnasjon eller ekspansjon?, 151   Sykehusbrannen som katalysator for videre ekspansjon, 153	
<b>KAPITTEL 7 – PASIENTER OG BEHANDLING I SYKEHUSET</b>	<b>155</b>
Å komme seg til sykehuset: Transport og kommunikasjoner, 156   Hva ville det si å være pasient?, 158   Et trangt og overbefolket sykehus, 159   Avdelingsstruktur, 162   Sykehuspasienten etter andre verdenskrig, 164   Poliomyelittepidemi og andre epidemiske sykdommer, 164   <b>RAMMESAK:</b> Hovedtrekk ved vaksinasjonsprogrammets utvikling i Norge, 169   Siste del av den epidemiologiske transisjonen i Norge, 170   Nye former for anestesi, 170   Nye folkesykdommer, 172   Kreft, 172   Et senter for forskning på hjertesykdommer, 174   Mot et mer spesialisert tilbud for pasientene, 176	
<b>KAPITTEL 8 – KAMPEN FOR ET SENTRALSYKEHUS</b>	<b>179</b>
Ett eller tre sentralsykehus for Nordland?, 180   <b>RAMMESAK:</b> Rønvik sykehus – Nordlandssykehuset psykiatri, 184   En nasjonal sykehuspolitikk, 186   «det beste ville være å bygge ut et sentralsykehus i Bodø. Da sparer vi mange turer til Rikshospitalet i Oslo», 188   Bodø sykehus: Rammer for virksomheten 1945–1973, 191   Barneavdeling og ny røntgen-avdeling – en første utbygging av sentralsykehuset?, 193   Generalplan for et framtidig sentralsykehus, 195   Dobbeltkorridorssystemet aksepteres, 199   En heldig dreining av «Nordblokka», 200   Et nytt sykehus organisert etter nye prinsipper, 201   Smuldrende statstilskudd, 204   Vanskelig finansiering, 205   Realisering av sentralsykehuset: Et tjuefemårig prosjekt, 207	
<b>DEL 4 – BODØ SYKEHUS BLIR SENTRALSYKEHUS FOR NORDLAND</b>	<b>211</b>
<b>KAPITTEL 9 – NORDLAND SENTRALSYKEHUS GJENNOM 40 ÅR</b>	<b>215</b>
Sentralsykehus-epoken: Et desentralisert helsevesen?, 216   En organisasjon på oppløpssiden, 217   NSS som innovasjonsarena: Betydningen av ekspertise og engasjement, 220   Nybrotttilstander i barnemedisin: Nye holdninger og satsingsfelt, 222   DIPS: Fra kjellereksperiment til teknologibedrift, 226   Rammefinansiering: Slutten på sykehussengens æra, 228   Et regionalt helsevesen: Ansvars- og ressursfordeling mellom sykehus, 231   Helse i hver krone – stykkprisforsøket ved NSS, 236   Nordland sentralsykehus mot år 2000, 238   Staten overtar: Hvor plutselig var foretaksreformen?, 240	
<b>KAPITTEL 10 – ET SENTRALSYKEHUS FOR NORDLANDS BEFOLKNING</b>	<b>243</b>
<b>RAMMESAK:</b> Sykdomspanorama 1975–2000, 244   Et mer spesialisert sykehus, 244   Medisinsk spesialisering – organisatorisk desentralisering, 248   Medisinsk service, 251   Røntgen/bilediagnostikk, 252   Laboratoriet, 257   Et kvalitativt bedre tilbud for nordlendingene, 259   Forholdet til lokal- og regionsykehus, 262	

<b>KAPITTEL 11 – RETTIGHETENES OG LIKESTILLINGENS TIDSALDER</b>	<b>267</b>
Sykepleierne – fra kallstjenere til barrikadekjempere for lønn og likestilling, 268   En ny arbeidsplass – formelle og uformelle regler i endring, 270   Legerollen – daglig leder med stor autoritet, 272   Nye rettigheter og nye normaler, 273   Nye ledelsesprinsipper – administratorenes inntog og profesjonsstrid på flere hold, 275   Det lange 70-tallet: Likestilling, arbeidsmiljø og familieliv, 278   Pasientbehandling: , 281   «En god pasientservice ut fra et helhetlig menneskesyn», 281   Pasientombud og barn i sykehus: Nordlands bidrag til Lov om pasientrettigheter, 283   Rettighetenes tidsalder, 285   <b>RAMMESAK:</b> Gravdal sykehus 1854–2001, 286   <b>RAMMESAK:</b> Stokmarknes sykehus 1892–2006, 288	
<b>DEL 5 – NY VIRKELIGHET I ET NORDNORSK HELSEFORETAK</b>	<b>291</b>
<b>KAPITTEL 12 – NORDLANDSSYKEHUSET FINNER SIN Plass PÅ DET NYE HELSEKARTET</b>	<b>295</b>
Fra sentralsykehus til helseforetak, 295   Nordlandssykehusets oppdrag, 297   Lokalsykehusenes stilling i Helse Nord, 299   Ressurskamp mellom helseregioner, 301   Funksjonsfordeling mellom Bodø og Tromsø: Synergi eller motorstopp?, 303   Ansatte i helseforetak – tidlige representanter for «det nye arbeidslivet»?, 306   <b>RAMMESAK:</b> New Public Management – offentlig sektor etter næringslivets mal, 308   Bare et kryss i en vaktplan?, 309   Effekter etter reformen – i korte trekk, 311	
<b>KAPITTEL 13 – PASIENT OG ANSATT I «DET UTSTRAKTE SYKEHUSET»</b>	<b>315</b>
Nordlandssykehuset: Fra utstrakt sentralsykehus til helseforetak, 315   <b>RAMMESAK:</b> Det utstrakte sykehuset i aksjon: , 318   Prehospitale tjenester og utrykning, 318   Hvor og hvem var pasientene? Pasientkartlegging og sykdomspanorama på 2000-tallet, 320   Nye store pasientgrupper: Kronikere, eldre, og pasienter som lever med kreft, 322   «Pasienten har det best hjemme» – selvbehandling og avstandsdiagnose via nett, 324   Pasientens helsetjeneste: Mer enn nye digitale løsninger for kontakt og kontroll, 326   Satsing på pasientens trivsel og sikkerhet, 328   Å gjenreise tillit med digitale midler, 331   Infeksjonssykdommene vender tilbake, 333   Fokus på pasientsikkerhet, 336   Det utstrakte sykehuset – en konsekvens av geografi og teknologi, 337   <b>RAMMESAK:</b> Kor sykt!, 338	
<b>KAPITTEL 14</b>	
<b>Å BYGGE OPP OG BYGGE UT – OM KUNNSKAPSMILJØER OG BYGGEPLASSER</b>	<b>341</b>
Store byggeplaner på vent, 341   Nybygg og ny organisering – to sider av samme sak?, 343   Klinikkkorgansieringen: Lofoten og Vesterålen blir ledet fra Bodø, 345   Forskning og utdanning ved Nordlandssykehuset, 347   Kunnskapsutvikling og faglig vekst – med rom for mennesket?, 350   Å tilby helse på en byggeplass, 353   Det første nye lokalsykehuset i Norge siden 1978, 355   Siste byggefase i Bodø – feiring og budsjettmell, 357   Strategisk kontinuitet tross eierskifte, 359	
<b>KAPITTEL 15 – FRA RADESYKE TIL KORONAPANDEMI – NORDLANDSSYKEHUSET GJENNOM 225 ÅR</b>	<b>361</b>
Nordlandssykehuset i møte med statens ambisjoner, 362   Sykehusarkitektur som rammer for sykehusenes virksomhet, 365   <b>RAMMESAK:</b> «Et barnevennlig sykehus» Nye holdninger til barn, 368   Sykehuset speiler skiftende sykdomsforståelse, 369   Nordlandssykehuset som kunnskaps- og forskningsinstitusjon, 370   Sykehusets rolle og helsepolitikkenes utfordringer, 372	
<b>KILDER OG LITTERATUR</b>	<b>374</b>
<b>NOTER</b>	<b>384</b>
<b>LISTE OVER TABELLER OG DIAGRAMMER</b>	<b>406</b>
<b>BILDEREGISTER</b>	<b>407</b>
<b>PERSON- OG STEDSNAVNEREGISTER</b>	<b>411</b>